

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudkyně zpravodajky Mgr. Sylvy Šiškeové a soudce JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **L. T. M.**, zastoupené Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 7. 2018, č. j. MV-60142-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 2. 2020, č. j. 30 A 186/2018 – 44

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobkyně požádala dne 2. 8. 2017 o povolení k přechodnému pobytu z důvodu soužití s občanem České republiky R. L.. Ministerstvo vnitra její žádost dne 17. 4. 2018 zamítlo podle § 87e odst. 1 písm. d) ve spojení s § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném do 14. 8. 2017, neboť žalobkyně se bez vážného důvodu nedostavila k výslechu, který byl nezbytný pro rozhodnutí o žádosti, protože se jím měl prokázat partnerský vztah s R. L.. Blanketní odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí zamítla žalovaná dne 12. 7. 2018 rozhodnutím označeným v návěti.

[2] Žalobu, kterou žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované, zamítl Krajský soud v Plzni v návěti označeným rozsudkem. Ve shodě se správními orgány vyhodnotil omluvu žalobkyně z nařízeného výsledku jako nedostatečnou, neboť žalobkyně navzdory poučení, kterého se jí od ministerstva dostalo, nedoložila důvod omluvy. Krajský soud shledal nedůvodnou rovněž námitku, že se správní orgány měly zabývat posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalované

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, ve které namítá, že se krajský soud nedostatečně a nesrozumitelně vypořádal s jejími námitkami, které se týkaly nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí a pouze se ztotožnil s argumentací správních orgánů. Stěžovatelka dále nesouhlasí s argumentem, že její omluva z výsledku nebyla dostatečná. Ministerstvo mělo omluvu z výsledku přijmout, neboť se jednalo o první omluvu stěžovatelky, správnímu orgánu ji zaslala včas (11 dní před konáním výsledku) a připojila k ní žádost o stanovení nového termínu výsledku. Krajský soud v tomto ohledu nevzal vůbec v potaz, že ve správním řízení musí správní orgány dbát zásady služby veřejnosti podle § 4 zákona č. 500/2004, správní řád, a zásady šetřit práva nabytá v dobré víře podle § 2 odst. 3 správního řádu. Ministerstvo se tedy mělo snažit zjistit důvod omluvy, např. stěžovatelku vyzvat, aby důvod omluvy doplnila.

[4] Krajský soud se také dopustil nesprávného posouzení právní otázky, neboť odkázal pouze na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013 – 23, který však na věc není přílehlavý; přitom však opomněl rozsudek ze dne 13. 12. 2018, č. j. 5 Azs 163/2018 – 26, a nevypořádal se dostatečně se všemi okolnostmi stěžovatelčina případu. Krajský soud pochybil také při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí správních orgánů do soukromého a rodinného života, neboť stejně jako žalovaná neshledal důvod se tímto hlediskem zabývat. Nevzal ani v potaz zásah do života stěžovatelčina partnera R. L. a do života její sestry, která žije na území České republiky.

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžejní kasační námitkou je přesvědčení stěžovatelky, že měla být v řízení o povolení k přechodnému pobytu akceptována její omluva z výsledku a v případě, že ministerstvu omluva nedostačovala, měla být stěžovatelka vyzvána k jejímu doplnění.

pokračování

[9] Ze správního spisu vyplývají následující informace rozhodné pro posouzení věci. Stěžovatelka žádala o přechodný pobyt z důvodu partnerského soužití s občanem České republiky R. L.. U stěžovatelky byly provedeny celkem čtyři pobytové kontroly (ve dnech 23. 8. 2017, 26. 8. 2017, 27. 12. 2017 a 8. 1. 2018), ovšem ona ani pan L. nebyli na udané adrese zastíženi. Ministerstvo proto stěžovatelku a jejího druha předvolalo přípisy ze dne 15. 12. 2017 k výsledku a podání svědecké výpovědi na den 5. 2. 2018. Současně předvolané poučilo, že nemohou-li se v uvedený termín dostavit ze závažných důvodů, jsou povinni se bezodkladně omluvit s uvedením důvodu, který je třeba rovněž doložit. Stěžovatelka byla informována, že nedostaví-li se bez vážného důvodu k výsledku, bude její žádost zamítnuta. Stěžovatelčin zástupce zaslal dne 25. 1. 2018 ministerstvu omluvu stěžovatelky z výsledku dne 5. 2. 2018, která nebyla nijak odůvodněna. Dne 28. 2. 2018 stěžovatelčin zástupce do protokolu o seznámení se spisem uvedl, že se k podkladům pro rozhodnutí vyjádří ve lhůtě patnácti dnů, avšak do vydání rozhodnutí ministerstva tak neučinil. Ministerstvo stěžovatelčinu omluvu nepřijalo a její žádost o povolení k přechodnému pobytu zamítlo.

[10] Podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 14. 8. 2017 ministerstvo zamítne žádost o povolení k přechodnému pobytu, jestliže se žadatel bez vážného důvodu nedostaví k výsledku, odmítne vypovídat nebo ve výpovědi uvede nepravdivé skutečnosti. Z tohoto znění zákona o pobytu cizinců správní orgány vycházely s ohledem na zákon č. 222/2017 Sb., jenž s účinností od 15. 7. 2017 sice novelizoval zákon o pobytu cizinců, včetně citovaného ustanovení, v čl. II bodu 1 však stanovil, že: *„Řízení podle zákona č. 326/1999 Sb. zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne neskončené se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“*

[11] Při pobytových kontrolách se neprokázala přítomnost partnera stěžovatelky R. L. v místě hlášeného pobytu stěžovatelky, proto byl jeho výslech a výslech stěžovatelky pro zjištění existence partnerského vztahu nezbytný. Již samotná opakovaná nepřítomnost v místě společného pobytu totiž vyvolávala důvodné pochybnosti o jejich partnerském soužití, zejména ve spojitosti s informací, že stěžovatelka měla být podle lustrace v evidenci cizinců v té době ještě vdaná za jiného muže. Krajský soud správně uvedl, že pro řádnou omluvu musí účastník řízení vážný důvod omluvy v první řadě uvést, případně také doložit. K tomu lze ve shodě s krajským soudem i správními orgány odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013 – 23, který je sice vydaný v přestupkové věci, nicméně jehož závěry jsou platné i pro nyní posuzovanou věc. V tomto rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvedl, že „(...) aby mohla být omluva obviněného z přestupku z nařízeného ústního jednání považována za náležitou, musí být splněny tři podmínky: 1) Obviněný se musí omluvit neodkladně, tedy ihned, jakmile mu to okolnosti dovolí. Z toho pohledu nebude náležitá např. omluva učiněná těsně před jednáním z důvodu, o němž obviněný věděl a mohl jej sdělit již dříve. 2) V omluvě musí být uveden důvod, který obviněnému účast na jednání znemožňuje. Tomuto požadavku nevyhoví např. omluva s vágním odvoláním se na vyřizování důležitých záležitostí. 3) Důvod omluvy musí být doložen, obviněný tedy musí své tvrzení v rámci objektivních možností prokázat.“ Povinnost náležité omluvy z jednání ostatně vyplývá i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2018, č. j. 5 Azs 163/2018 – 26, na který odkazuje v kasační stížnosti stěžovatelka.

[12] V souzené věci stěžovatelka informovala ministerstvo o nemožnosti účastnit se výsledku 11 dnů před jeho konáním. Nejednalo se tedy o omluvu učiněnou těsně před konáním výsledku, a není ani známo, že by se stěžovatelka mohla z výsledku omluvit ještě dříve, avšak neučinila tak, proto omluvu stěžovatelky lze hodnotit jako včasnou. Stěžovatelka však nesplnila druhou podmínku náležité omluvy, neboť neuvedla žádný její důvod. Prostřednictvím svého zástupce pouze uvedla, že se z uvedeného úkonu „*zdvořile omlouvá a zároveň žádá o stanovení nového termínu výsledku*“. Důvod omluvy, který stěžovatelka neuvedla, nemohl tím pádem být doložen, a proto není splněna ani třetí podmínka náležité omluvy.

[13] Stěžovatelka byla ministerstvem předem poučena o povinnosti uvést a doložit důvod omluvy z výsledku (v tom spočívá rozdíl od situace řešené Nejvyšším správním soudem ve stěžovatelkou zmiňované věci sp. zn. 5 Azs 163/2018), jakož i o tom, že pokud se bez vážného důvodu nedostaví k výsledku, bude její žádost zamítnuta. Správní orgány neměly žádný důvod předpokládat, že si stěžovatelka, která navíc byla již ve správním řízení zastoupena advokátem, nebude vědoma své zákonné povinnosti uvést a doložit důvod omluvy, případně že nebude vědět, jakým způsobem tak má učinit. Stěžovatelka měla dostatek prostoru k tomu, aby vysvětlila důvody své neúčasti, avšak neučinila tak a musí nést procesní důsledky s tím spojené. Nízkému zájmu stěžovatelky o výsledek řízení nasvědčuje i fakt, že její zástupce podal pouze blanketní odvolání a ani na výzvu správního orgánu je nedoplnil o tvrzení, jimiž by se snažil zvrátit nepříznivý procesní důsledek.

[14] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani argumentaci týkající se zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelky. Krajský soud správně uvedl, že i v případech, kdy zákon výslovně neukládá povinnost zabývat se posouzením přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života cizince, má správní orgán za určitých okolností tuto otázku posuzovat. Tato povinnost je však dána jen ve výjimečných případech, kterým nyní posuzovaná věc není (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, čj. 10 Azs 256/2019 – 39), neboť stěžovatelka neuvedla dostatečně konkrétní skutečnosti, ze kterých dovozuje nepřiměřenost rozhodnutí žalované. Jak podotkl krajský soud, stěžovatelka pouze obecně uvedla, že v České republice pobývá 5 let, žije zde i její sestra, že by neudělení povolení k přechodnému pobytu zasáhlo do života jejího partnera (přičemž partnerské soužití nebylo v řízení prokázáno) apod. O výjimečnosti stěžovatelčiny situace nevypovídá ani obsah správního spisu.

[15] Nejvyšší správní soud nemůže odhlédnout ani od toho, že se stěžovatelka v návrhovém řízení sama obrátila na ministerstvo se žádostí o povolení k pobytu, ministerstvo v řízení o žádosti chtělo v součinnosti se stěžovatelkou zjistit a posoudit její soukromé a rodinné poměry, nezbytné pro rozhodnutí o žádosti, avšak stěžovatelka to svým postupem ministerstvu znemožnila. Nejvyšší správní soud proto považuje stěžovatelčinu argumentaci v tomto bodě za účelovou. Správní orgány i krajský soud vzaly v úvahu všechny okolnosti, které byly pro věc stěžovatelky rozhodné; Nejvyšší správní soud se ztotožnil s jejich právním posouzením věci.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost jako důvodnou, a proto ji ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[17] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu